

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союзу“.

Рік XVI. Нью Йорк, Четвер, 9-го Липня 1908. Число 28. Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, July 9, 1908. No. 28.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Юній 1908.

В. 34. Стависка, Теодозія, жена Івана, ум. 20.V. 08.	1400 00
В. 32. Войтила Махайл, ум. 5 V. 08,	900 00
В. 139. Бурка Теодор, ум. 25.V. 08.	1000 00
В. 29. Грозьо Антія, ум. 29.V. 08,	1000 00
В. 75. Чула Мьхайл, ум. 4.VI. 08,	1000 00
В. 16. Калапір Марія ж Івана, ум. 5.V.08,	400 00
В. 16. Сувак Марія, ж. Івана, ум. 23.V.08,	400 00
В. 32. Тариак Анна, ж. Стеф. ум. 31.V.08,	400 00
В. 2. Грицко Іван	100 00
В. 38. Ткач Прокід,	100 00
В. 46. Тома Оуффер,	100 00
В. 6. Руснак Юрій,	100 00
В. 81. Пашкевич Френк,	100 00

Разом 7 900 00

Платня гол. урядників за Юній 165 00
Адміністрація Союзу за Юній 132 43

Весь розхід виносить 7 297 43

Розмет платить 8148 членів на ціле посмертне (кождий по 0 86 дол.) і 800 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.). Крім того кождий член платить за орган „Союзу“ по 10 цнт., на Фонд Резерв. по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Ф. Бідних по 1 цент.

Член на ціле посмертне платить 1.00 дол., а на половину посмертного 57 цнт.

К. Кирчі, предсідатель. С. Ядловский, секретар.
А. Шаршонь, касієр.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Липень.	
9	Ч. Давида сел., Йоан. гот.
10	П. Сампсона пр., Севір.
11	С. Кира і Йоана безср.
12	Н. Петра і Павла апост.
13	П. Собор 12 апост.
14	В. Косми і Даміана мч.
15	С. Пол. рази Пр. Бог.

По причині відбуваючої ся на днях X ої Головної Конвенції Р. Н. Союзу се число виходить лише в чотирь сторони.

— Справа Січинського. Слідчий судья радник Берзон вручив оводі Мир. Січинському резолюцію вишого кр. суду, якою відкидає ся відклик Січинського проти акту обжалованя. Також мати Січинського внесла відклик проти акту обжалованя свого сина, але і сей відклик висп. кр. суд відкинув. Супроти того акт обжалованя став ся правосильний. Акт обжалованя виготовлений лише в рускій мові, бо утраквістичного тоє по руски і по польски не хотів Січинський прийняти. Рівнож внесенє о делегацию позарязового суду для розправи Січинського відкинєно. Розправа відбуде ся проте перед лавою присяжних судій у Льв. Вступ для публики на сі і розправа буде дозволений лише за білетами.

Після наспівших приватних вістий мала розправа уже відбути ся і Січинського мали засудити на смерть. Вість ся однак потребує потвердження.

— Русини живучі в Michel, В. С. Canada зійшли ся в неділю, 21 червня 1908 і вложили братство, а заразом і від Р. Н. Союзу. На початку записало ся 16 членів, однак є надія, що пізніше еще більше ся запише. Нових членів буде приймаєти ся кождої неділі по полудни. Новоприступившим членам склядаю сердечну подяку і запрошую усіх Русинів Мішельських, щоби записували ся до Р. Н. Союзу, та щоби не ходили до словацких сподків і не спомагали чужої організації. Ужесьмо досить наробили ся на панів в старім краю, то хоть тут, в Канаді не робім на чужій організації, але підпираймо своє, то є Р. Н. Союз, бо та одна лиш організіція може нам, Русинам в біді Ніхто не знає, що кого чекає, а в разі каліцтва або і смерті то хоч буде яка підпора.

I. Пуляк секр.

— В недовзі почне ся будувати в Нью Йорку найвищий будинок на світі, який о 209 стіп буде перевишати теперішню вежу Метрополитен. Будинок стане на місці ограниченім улицами Бродвей, Нассав, Пайн і Седар стр. Високість буде виносити 62 поверхи, або 909 стіп, а на верхку стане еще машт на флягу височини 151 стіп, так що від землі до верхка машту високість винесе лобо стіп. Будувати буде компанія асекураційна Live Insurgens Co. та кошта будови обчислено в приближеню на 10 мліонів дол. Наколи „драпачі хмар“ будуть дальше будувати з таким прогресом як за послідній рік, то здаєт ся, що вже не далекий сей час, коли

Американці такої з дахів своїх „камениць“ стануть лісти на місяць...

— Як доносять телеграми з Сіті оф Мексіко з дня 29 червня, то в Тоггеон і Јагоі вибукнули дуже поважні розрухи. Ряд Мексиканський довгий час укрупав се, та розрухи приписував бандам розбійничим, однак послідні події показали, що се є зовсім серйозно з'організоване повстанє проти уряду. Сі вісти дуже занепокоїли уряд Злучених Держав і головний комендант війск американських в Тексасі одержав приказ цілу границу мексиканську обсадити спільним війсковим кордоном. Повстанє лютить ся найбільше в провінції Chilhuahua, де вислано значні відділи мексиканського війска, на разі однак без жадних успіхів. Після усіх признак повстанє приготовляло ся зі Стейтів, де видавано революційні брошури, закуповлювано оруже малими скількостями і перевозено через границу. Уряд Мексиканський все еще уважає повстанців за розбійників, і оголосив, що поступить з ними з найбільшою строгостію, щоб тим дати другим відстрашаючий примір.

— Морські розбійники. На озері Michigan случила ся недавно пригода, яка пригадає епізоди з попередних століть про морських розбійників. „Nelle Johnson“ парохід наладований деревом пропав з порту Grand Haven, Mich. а властиво пірвав його другий корабель „Grate Seavey“ і потягнув на отверте море. Сейчас вислано депеші і по довгих гляданях найдено наконєць пропащий з рабівничим кораблі в однім малім порті власне в хвилі, коли хотіли опускати пристань і виплисти на море. Америк. прибережний кружляк сейчас пустив ся за ними в погонь і допавши завизвав капітана рабівничого корабля, щоби піддав ся. Сей не услухав зазиву. Тоді сіу щено човен обсаджений війском, який прибив до рабівничого пароходу, заняв його і арештував капітана Seavey, якого осаджено в вязниці в Шікаго. Если тут його будуть судити яко морского розбійника, то тоді його жеде смерть, однак гадає ся, що так эле не буде.

— „Американка“. „Діло“ доносить про таку подію: Оноді зголосила ся до господаря Івана Деревяного в селі Поповича кола Перемишля якась жінка, та представивши себе за жінку його власного сина, який — як вона розказувала — вернув з Америки та задержав ся в Кракові, жадала від „тестя“ грошей на викупленє річій з двірця. Сян буцімто у великим клопоті, бо згубив 4000 К. Деревляний дав Американці 120 кор. і вислав єї з двома фірами по „американські“ різи до Перемишля. Але тут зручна обманця пропала без сліду з очий парубка, що вніхав з нею. Хитрої Американки не найшли їй досі.

— Шкільні підручники для угорських Русинів. Угорський міністер просвіти гр. Альберт Апоні видав — як доносить „Наука“ — остаточну апробату для

шкільних підручників: „Азбуки“, „Методичної Граматики“ і „Читанки“, зладжених о. Августинном Волошином та виданих угварським акційним товариством „Унію“, що видає також „Науку“. Нова „Угро-руска грамика“ о. Волошина діждала ся також признаня будапештської Академії Наук, яка назначила йому 200 К. премію а до того признала, що ся праця має научне значінє і практичну вагу, бо вияснює свійства угро-рускої мови і вчить по руски говорити. Отсими своїми працями зробив о. А. Волошин безперечно фундаментальні заслуги для національного відродженя угорських Русинів. промощуючи до письменства шлях народній мові, яка одна тільки зможе досте до викоріненя неграмотности наших закарпатских братів.

— Визискуване галицких хлопів. Дня 12. червня відбув ся у Відни перед цісарем і запрошеними гістьми т. зв. ювілейний похід. До походу сего звербовано також і скідно-галицких селян, які мали представляти окрази галицкої етнографії. Селянам тим, які були в числі понад 400, обіцяно давати підчас побуту в Відни по 3 К. денно і ціле удержанє. Тимчасом що показало ся? Не досить що завезено їх до Відни в вагонах як яку худобу, але на місци не дали їм обіцяного харчу і нічлігу. Мусіли спати під наметами на голій землі та цілми днями голодувати. Дперва за вставленем ся посла Діаманда, дістали вони який-такий харч та нічліг.

— Право вношеня жалоб жовнірів при австрійскім війску було дотепер майже неможливе. Коли скривдженій або мальтретованій жовнір хотів поскаржити ся н. пр. перед капітаном, то мусів переходити службовою дорогою, себто по 24-годиннім надуманю мусів зголосити ся до свого т. зв. „камердафткаманданта“, потім мусів іти від фрайтра аждо капітана. Ним однак прийшов до капітана, то справа була вже передана, або спотикав незвичайні трудности. Через се був жовнір цілком безборонній супроти надужитя своїх наставників. Завдяки заходам соціалістичних послів, міністер війни видав нові приписи в справі вношеня жалоб жовнірами. І так, між иншим, жовнір може міг впрост удавати ся з жалобами до капітана, а коли то не поможе, то може удати ся аж до бригади. Чи се однак що поможе — не віримо.

— В Бріджпорті, Конн. з 1-им с. м. замкнено фабрику машин до шитя Зінгера при чім страшило 2500 людей роботу. Як говорять, фабрика за 2 тижні має опать зачати роботу.

— Шах перський починає в своїм краю радити зовсім на спосіб свого сусіда з півночи, білого батюшки з Петербурга. Тому що буцімто парламент перський не хотів видати йому політичних проступників урядів в столиці своїй, Тегерані, різню, якої жертвою пали тисячі людей. Телеграми доносять, що війско шаха попросту бродить в кро-

ви, не щадячи ні старців, ні жінок, ні дітей. Будинок парламентарний війско збомбардовано. Взагалі заведене конституцій в Перзії коштувало до тепер яких 30 до 40 тисяч людей життя. Сумне се, що в кождім краю, чи то цивілізованім, чи півдикім заведене якоїнебудь більшої реформи завсїгди мусить окупити ся потоками крови.

— Дня 26 м. м. відбув ся на цминтари в Princeton похорон помершого, двократного президента Злучених Держав Grovera St. Cleveland-a. На похороні був присутній президент Русвельт, губернатори стейту Нью Йорк і Нью Джерзі та кількох міністрів. За домовиною постулала численна родина помершого, за ними товпи народа, і війско. В сей день прибрала уся армія і маринарка Злучених Держав жалобу, усі фляги американські на цілому світі були спущені до половини машту на знак жалоби, на всіх воєнних кораблях і у всіх фортах давано працальні салви з армат. На похороні були також репрезентанти кількох заграничних держав. Зі смертю Cleveland-a зійшла до гробу одна з найвизначніших личностей в публічнім житю Америки. — Д родив ся в Coldwell, N. J. 18. марта 1837 року. Першу посаду публічну, повітового шерифа дістав в році 1870. В 1881 зівстав вибраний майором міста Бофало а в році 1882 значною більшостію голосів зівстав вибраний губернатором стейту Нью Йорк. В два літа дістав номінацію на президента Зл. Держав і перший раз засів на кріслі начальника краю 4. марта 1885 р. Другий раз вибрано його президентом 1892 р. В році 1904 говорено о нім опать яко о кандидата на президента, однак він заявив ся рішучо проти сьому та відтягнув ся зовсім від публічного життя. Померший лишив чи сленну родину і жінку числячу тепер коло 40 літ життя.

— Дня 24 мая 1908 р. в Перт Амбою відбуло ся заложєне нового Братства під повковом св. Василя Великого. Членів основателів було 17. До кінця мая випсало ся усіх членів 22.

Мітинги відбувають ся по 7-ім в першу неділю, в гали Messorupst 676 State Str., Perth Amboy, N. J. Відділ 168 бр. св. Василя Великого запрошує всіх Русинів Українців, мушин і живинців приступати до Р. Н. Союзу до від 168 в Перт Амбою. Головний Уряд вибрано: Гр. Галата пр. І. Дзюбатий кас. М. Белнів секр.; П. Хіцяк з. пр.; Гр. Квасниця з. кас.; І. Попада з. секр. до контрольної комісії Д. Хіцяк і М. Івоніло. Пр. хорих Гр. Маслій і М. Клебанський, дверник І. Корятко.

Желаю своїм Руским Братям Р. Н. Союзу щастя від Бога. Адрес: М. Бельнів 4108 730 State Str. Perth Amboy N. J.

— За послідних 6 місяців сего року покнило Америку 1.664 робітників вертаючи до Льврови. На їх місце прибуло свїжих емігрантів лише 186.586, разом мушин і жінок.

— В місяць червни видано в Місті Нью Йорку 4476 позволенє на шлюби. З того числа припадає на сам Н. Й. 2993 решта на Бронкс і Бруклин. За минушого пів року загалом видано 15.102 позволенє. Видко, що в фаху закладєня супружєства цілком не дають ся відчувати наслідки безробітєя.

— Фіскальний рік держави замєнено 30 минушого місяця з недобором приближно 60.000.000 дол. Ся сума довгу, яку за минувший рік зробив наш уряд тим більше впадає в очи, коли зважить ся, що попередного року державна по оплатєню всіх видатків мала чистого зиску 84.000.000 дол. так що властива страта виносить 144.000.000 дол. або пересічно на місяць 12 мліонів. Причиною сего дефіциту в бюджеті держави є наступивша в жовтні м. р. криза фінансова. Усі жерела доходів державних в наслідок того більше або менше потерпіли.

Крім сего видатки на війско і маринарку значно зросли, бо приміром сама маринарка спотребувала 21 мліонів дол. більше. Ся маринарка коштує тепер уряд два рази більше, як перед 10 роками. Рівнож і на регуляцію рік та поправу портів видано 30 мліонів долларів більше, як попередного року. Сама пенсія усіх урядників в минувший рік коштувала 163.887.537 дол.

— Як нам доносить, то в місті Вінніпегу, Канада панує страшна нужда. Причиною, як і всюди, брак роботи, а тут еще понаїздило множество імігрантів і робітників. Люди, що не їл по два або і три дні не належать зовсім до рідкостей. Приміром страшної нужди може послужити факт, що один чоловік, Теод. Гордський кунив собі за послідних 5 центів хліба і тим жив цілий 11, словами: одинайцять днів! Річ зовсім природна, що по тим занедажує. І таке не є зовсім відокремлений факт, лиш в теперішню пору зовсім звичайне явище.

Перший Руский Пікнік

устроюють Злучені Братства і Товариства: Бр. Св. Володимира, Бр. Св. Андрея, Тов. „Запор. Січ“, Тов. „Зора“ і Тов. „Тисьменица“. в Westchester Park, Bronx, в суботу 25 липня 1908. Початок о год. 2 їй по пол. Вступ на пікнік від особи 25 цнт.

На сей пікнік запрошає ся всі Братства і Товариства, Русинів і Русинок в Нью Йорку і околиці.

Музика знаменита. За добру забаву і за чесну обслугу ручать Комітет пікніку.

Як їкати: Взяти елевейтер на 3-ту Евню і змінити на 149-їй улиці на собвей, і їкати собвейом (West Farm) 177 ул. д.

Іван Франчун.

Напад.

(Конєць).

Оба постояли ще хвилю і оден з них пішов уличкою попереочною до дому, а другий, що ножа не виострив, подав ся у коршму.

Адамський не чекав на його прихід. Другими задніми дверми вибіг з коршми і хльцем, мов заодів, пігнав до двора. Сруль покинутий віроломно в пригоді, хотів було двері заперти з надвору і не пусти ти мужика, а коли було вже запізно втік тою самою дорогою, що і його гість, не жураччись жінкою, що в головній хаті за шняквасом сиділа і в темці навіть не мала про якусь небезпечність.

І цікаво було видіти двох утікаючих людей. Заживний Адамський біг попереку і сапав, як ковальський міх, за ним худощавий Жид, без шапки в довгій халаті, котрого поли вітер ровдував, як вітрала.

Перший вбіг до двора Адамський і впав до панських покоїв майже без духу.

— Нещасте! Хлопи збирають ся різати!

Ледве дідич міг зрозуміти, о що ходить, а вже вбіг задиханий Сруль і повторив слова економа.

Зняла ся суматоха. Не було сумніву, небезпека грізна і велика. Треба запобігти, поки ще час!

Дідич скликав сейчас военну раду, що складала ся з него, економа, кухаря по і Сруля (лісний жив далеко в лісі, отже не було часу по него посилати) і ухвалено вислати сейчас до міста письмо з просьбою о військо і жандармів. Поки-що служба двірська о скільки розуміє ся можна їй вірити, мала відбивати сподіваний перший напад.

За хвилию один з парубків, Мазур пер на кони з письмом до староства, брами в дворі позачинювано, а що жило взяло за оруже. Рушниця, вила і ціпи, все було добре. Оружну силу поділено на дві часті. Відділ під проводом дідича мав боронити його самого з родиною і дому, а економ з своєю дружиною мав нагляд над всіма другими будинками фільварковими, а передовсім недопустити гайдамаків на гумно. Був ще і третій полководець а то кухар. Він запер ся в офіцинах, в кухні, а мав під своїми розказами відділ амазонок. Вся двірська жіноча прислуга зібрала ся ксло него і підняла крик та вереск, неначе ворот вже напад. А кухар мов справді який воевода ходив попереку нх з довгим ножом за поясом і рушницю в руках та успокоював голосачі жінки.

— Тихо, пса кров, баба, бо нічо не чути!

— Шляк би тебе трафав. Замкнеш раз писок?

— Йй Богу, в морду дам!

Все, що жило, було в руху в дворі. Кождий мав якусь занятє, ніхто під тяжкою карою не смів вийти з двора навіть малий пастушок, що пас гуси і той виліз на стодолу і мав давати позір, чи не йдуть ворохобники, котрі навіть не догадували ся, що против них коїть ся. Один Сруль не мав нічо до роботи. Коли всі то ту, то там бігали, він обчислив собі, що до рана ще далеко і що до того часу надійде військо. То додало йому духа і він викрав ся ратувати коршму, а саме заховати свої гроші в безпечне місце.

Крик в дворі і незвичайний рух звернуло в кінці увагу і селян, що мешкали ближше. З цікавості повибігали діти, жінки і кілька чоловіків та підійшли під павкан. Всего на всего було їх кільканайцять осіб, але перестрашеному дідичови видамо ся, що то ціле село обігло ся і що то вже напад.

Між тим, коли в дворі така саматуха, не менше вражінє викликало письмо дідича в старостві і в місті. Вість про напад лискавкою ровнесла ся по цілім місті і заворушила всіх до краю. Кількох жандармів возами і ескадрона уланів рушила з копита на вичорку обложеном, а місцеві дописувателі до столичних часописів обсадили знов телеграф і пішли вісти одна страшнийша від другої, що в Винниці бунт, спалено двір, поляло ся много невинної крові з рук гайдамацьких і таке инше в безконечність.

Відні хлопцї, що стояли перед двором і роззявленними ротами дивили ся на то, що там діеть ся, і ані не спали, що принесе їм недалека хвиля. А вона принесла їм військо і жандармів.

Вже вечеріло, коли ген на дорозі під лісом показали ся улани. Не їхали вільно, але гнали чвалом. Тупіт кінських копит звернув увагу людей. Здивували ся, що військо о сій порі робить, але ще більше здивували ся, коли улани з витягненими шаблями наїздили на них. Счинив ся крик і людї в млі ока розбігли ся, де хто міг. На щастє обійшло ся без нещасливого випадку, а коли улани станули під двірською брамою, поле було очищене з ворога, як би його і ніколи там не було. Тільки з поблизу хат доносив ся плач дітей і проклони старших на збитку — як думали — жовнірські.

Здивували ся улани, побачивши, що побороли так легко противника і щось неначе їм сором стало. Щось їм неначе шептало, що даремний був їх ходити...

Між тим жандарми почали урядувати. Дідич не знав нічо більше сказати, як вже знав від Адамського. Товпа вправді стояла, але захоувала ся спокійно. Прикликано Адамського. З'явив ся, мов з під землі веріс і Сруль. На основі їх зисказів удали ся жандарми до двох мужиків, що своєю байдюю варобила такого страшного переполюху.

Наполохали ся тепер знов мужики, побачивши на своїм подвір'ю непрошених і несподіваних гостей. Почали ся допити, наперед у одного, потім у другого.

— Признай ся, хлопе. Ти хотів різати пана. Каж, хто валежить ще до заговору?

Хлоп лише хрестив ся.

— Не відпекуй ся, як чорт сьвяченої води. Сьвідки є, буде гірше.

Хлоп здвигає раменами і не знає, чи се в сні, чи на яві.

Жандарми приклякують Адамського і Сруля. Сьвідки говорять до очий обжалованому, що чули.

— А, тепер знаю, сказав радісно мужик. — Я хотів різати з кумом, не пана, а паце.

— Яке паце, що за паце?

— На Великдень. Сам не можу, бо не маю з відки, то з кумом на спілку.

Жандарми поглянули по собі, а сфідер почервонів.

— Брешеш! — сказали жандарми, закували мужика і пішли до другого.

Вслід був точнісінько такій самий як у першого і для неупередженого асне було, що стала ся помилка, а властиво великий скандал. Зрозумів се офіцер і зараз по допиті другого співвинного від'їхав клеучи на чім сьвіт стоїть, з своїми уланами до міста. Не хотіли того ще поняти жандарми. Вони напороли до пізна вночі по цілім селі, стягали до канцелярії людї, допитували та наконець і вони мусіли признати, що нічо нема.

Але який сором, який сором!

Почали ся взаїмні докори. Жандарми докоряли дідичеві, що впровадив власть в блуд, дідич ганьбив економа, економ складав вину на Сруля, а Сруль відпекував ся всего і винуватив хлопів.

Сруль мав рацію. По нараді з дідичом, котрий за всяку ціну не хотів дати ся на гум, жандарми узнали винних хлопів не тільки тих двох, що своєю байдюю збаламутили економа і Жид, але ще кількох з тих, що стояли під двірською брамою, бо вони мали гровити кулаками в сторону вікон дідича і закованих мов злочинців повезли у місто.

На другий день кореспонденти столичних часописів писали, що бунт, котрий видавав ся попереднього дня пересадженням, прибрав справді широбі розміри, що хлопцї звели формальну битву з військом і що лиш з тудом удамо ся повернути лад і спокій. На доказ правди узвзнено кільканайцять найбільших гайдамаків. Наконець не признали чесні душі накинути ся і на радикальну агітацію, та заденунцісвати кількох виднійших осіб і лети крокодилчі слези над заблудшими мужиками, тими нещасними жертвами гайдамацької агітації.

Уязнених селян випущено зараз на другий день з слідчої вазниці на волю, але про се не згадували вже кореспонденти. Ніхто невинним жертвам не повернув честі, а в урядових актах лишило ся на віки, що того а того дня, того і того року селяни винницькі напали на двір і що військо і жандарми спасли жите дідича і його родини.

Пересічна платня робітників.

Бюро цензусове Злучених Держав на днях видало статистику після якої наглядно видно яку платню побирають в Зл. Державах робітники поодиноких категорій. Тут зовсім не говорять ся про сю вижену платню, яку побирають робітники тепер, то є в часі „фінансової криві“; навряд, статистика займає ся висотою платні в році 1904, то є тоді, коли еще панував загальний „добробит“. З цілої сеї статистики видно, скільки то властиво вартувал ся сей славний „добробит“ та яку то платню одержували робітники за продажу своєї сили і робучих рук.

Статистика ся кидает цікаве сьвітло на наші „добрі часи“, коли вичитємо у

ній, що діти заняті по наших фабриках побирали \$1.84 а жінки \$2.26 на тиждень, та що мушчина, щоби вийти на пересічну плату \$23.00 в тиждень мусіє кроваво надраблати руками. Се однак не є пересічна сума, се суть виїятки, але і образ пересічної платні виглядає зовсім відмінно від того, що ми привикли бачити і чути в тутешніх часописях, коли лиш зійшла мова на давнійші „добрі часи“.

Цифри, на яких обирає ся статистика, винято з вказів 123.703 заводень індустріальних в цілому краю, в яких було занятих 3.297.819 людий. З загального сего числа кругло було мушчин 2.620.000, жінок 588.000 і дітей, (нижше 16 року) 90.000. Загальне число робітників занятих в Злучених Державах влу-

чивши і так, що не суть обняті статистикою, виносило під пору 5.470.000 людий.

Але приступім до пересічної платні.

Показало ся, що в хвилі найбільшого добробиту більше як половина усіх робітників в краю псбирала 9.00 і менше доларів в тиждень. Пересічна плата для всіх робітників в цілому краю випадала по 10.06 дол. в тиждень. Пересічна платня самих мушчин виносила 11.16, жінок 6.17, а занятих дітей 3.46 дол. на тиждень.

Найвисшу платню в краю дістають каменярї з пересічною тиждневою платою 21.68 дол. За ними ішла мужеского пола робітники в фабриках горсетів з платою 16.90, за ними робітники в заводенях літографічних, при гравірованю плит до друку і т. п. з платнею 16.88 дол. на тиждень. Годинняварї мужеского пола побирали 16.16, жіночого пола 8.93 пересічно в тиждень.

Се є група робітників в найвисшою платою, проти якої стоять знова сі з найнижшою. Тут находимо яко найгірше платних робітників занятих при добуваню терпентини з платнею пересічно 5.23 дол. в тиждень.

Наведені тут групи робітників становлять два протилежні кінці в сій гієрархії: то є групу з найвисшою і з найнижшою платою. Група з найвисшою платою становить найбільшій контігент усіх робітників.

З поодиноких фактів пересічна платня виносила як слідує:

Робітники заняті по фабриках обуви пересічно побирали 11.88, жінки 7.60 дол. Заняті в кравецтві мушчани 12.23, жінки 6.07 д. Робітники в фабриках електричних машин і апаратів діставали 10.85, в відливарнях і гутах жеміза та при будові парових машин 11.88, столарї при робленю домових меблів 10.16, коли жінки заняті в тім самім (последнім) фаху побирали 5.53. В гутах шклявних плачено пересічно 14.10; ткачі при роботах паньчохових, мужеского пола побирала 8.90, жінки 6.01. Ковалі і робітники в сталівнях 12.56, карпентри (Sash, doors and blinds) 11.15, заняті по друкарнях (наборщики) 12.94, ті самі однак заняті при наборі часописей 13.13. В фабриках тютюну і цигарів плачено мушчанам 11.14, жінкам 5.97, пекарї діставали 11.77, при будові возів желізничних і трамваєвих 10.83, капелюшники 13.27, заняті в броварах 14.37. З того видно, що платня в головних фахах для мушчин обертає ся заедно коло пересічної плати 11.16 дол. на тиждень.

В статистиці рівнож впадає замітно в очі різниця в платні, яку платять на полудні і на півночі. І

Ті що роблять на дворі

виставлені на зимно і вогність, уминуть руматизму і невралгї, если будуть вживати

Д-ра Ріхтера Нотвичного Пейн Експелеру

ноли почують перші симптоми. Сей лік роблений згідно з острими німецьким законом і має 36 літню незахищену славу.

На продаж у котрого нибудь аптикара, по 25 і по 50 центів або у властителя.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

так праміром, коли пересічна тижднева платня на півночі виносить 8.52 то на полудні в тім самім фаху платять 5.14. Різниця отже виносить 3.38 д. Коли жінки на півночі дістають пр. 7.23, то на полудні лише 3.77, отже о 3.46 д. менше.

Порівняне цїфр платні на півночі і на полудні дає ясну відповідь на питанє, чому робітники з півночі не хочуть іти до полудневих гандлярів невільниками.

Загально ся статистика (а року 1904) показує, що платня в порівнянї з попередніми літами незначно зросла, однак, що вона зовсім не є така висока, як про се вічно горляють наші капіталісти і якби виходило з їх органів і часописей.

Зрештою підвишенє платні поширило ся дуже по заду з загальним підвишенєм плати за артикули живности, за рент за помешканє і т. д.

Також више наведені пересічні платні в дійсности зовсім не відповідають пересічному доходу робітників. При обчисленю, не мож було взяти в рахубу часу безробітїя. А робітники чайже знають, що се означає. —

ЖОЛУДОК В ЛІТІ.

Жолудок в літі незвичайно ріжнить ся від жолудка в зимі, позаяк в літі не є на стільки здатний до приймання і травлення такої кількості поживи що в зимі. Усе квасніє і ферментує в жолудку незвичайно скоро і то по причині надмірного горяча. Нашою цілею отже повинно бути старанє, щоби зовнішне горячє вирівняло ся з внутрішнім. Се вказує як не мудро річю є в горячий день морозити жолудок усякими ледяними напитками або переладовуванє жолудка мясом. Тому позір! Як лишень почуєте який набут не порядок в вашім жолудку або кишках, не зволікайте, але сейчас уживайте Трїнера Американський Еліксир Гіркого Вина. Він подає вашому жолудкови потрібну силу до стравлення навіть найтяжшої поживи. Є се одиний лік, який можете давати усім членам вашої родини, бо у нїм нема ніяких шкідливих складників. Уживайте сего ліку в усіх недугах органів травлення та і підчас реконвалесценції. По всіх другосторах.

Jos. Triner
616—622 So. Ashland Ave.
Chicago, Ill.

АРТИСТ-МАЛЯР з Галичини, рік в Америці, виконує всі роботи церковні, малює церкви, образи, золотить і відновляє іконостаси, олтарі, кивоти, і т. д. Пише ся Вєд. Духовенству і братствам церковним. — З глибоким поважанєм.
M. SNIATYNSKI 2-3 „SVOBODA“ 184 Hudson Str., New York.

„SWOBODA“
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
148 Hudson St., New York, N. Y.

Published by
Math. Publishing & Exchange Co

Anth. Curkowskyj, editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the post
office at New York, N. Y. under
Act of Congress of March 3,
1879

„Свобода“
видавництво для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союза“,
виходить щотижня в Четвер і
коштує:
в Америці на 12 місяців... \$2.00
в стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців... \$1.00

Омлачувати газету треба всерізно в гори.

Гроші треба посылати в ре-
комендованім листі, або через
експресовий, або поштовий по-
сылку order (моні ордер). Money
order, то є карточку, котру діста-
єте від почтара або агента на
експресовім офісі. Пішлить нам,
це без того ма є годні грошій
платити.

Адрес:
„SWOBODA“
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби его адрес змі-
нили мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
Стефан Макар, Phone 46-12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1906-1906.

Предсідатель:
Константин Бєрєв,
140 Essex St., Jersey City, N.J.

Місто-предсідатель:
Іван Паряляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шарпов,
624 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семєн Ядловскій,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Григорій Лабовскій,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Мовіта, Lansford, Pa.
Михайло Бєля, Holyoke, Mass.
Матвій Семенов, Sayre, Pa.
Полієв, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
Л. Ле ицький, Shenando h, Pa.
Осип Стєтєвич, Shamokin, Pa.
О. Калаука,
91 S. Washington Ave. Scrant-
on, Pa.

Головний організатор:
Семєн Ядловскій,
Box 76, Jersey City, N. J.

Читайте!

На підставі ухвали Конвен-
ції „Союза“, кожде братство
приналежне до „Союза“, по-
винно мати отсі книжки:

- 1) Книжку членів (імен-
слав).
- 2) Книжку місячних сла-
воку.
- 3) Книжку Уставу і про-
голошу.

На сі книжки повинно кожде
братство заслати 5 доларів до
каси „Союза“

Ч. 579. КВІТ 150.00
на стоїтьдесять дол., котрі
п. М. Бенча, І. Петієсо, М.
Даянсон отримали ако кошта
похоронні по В. Буковєс з Го-
ловної Каси Р. Н. Союза в
Америці.
Brownsville, Pa. 28 юнія 1908
М. Бенча
Сьвідки:
І. Кричфалуши
М. Даянсон
Від місц. Уряду Р. Н. Союза в
Америці від 6.
М. Бенча пред.
І. Петієсо секр.

Рух
відділах Р. Н. Союза.

SCRANTON, PA. бр. сьв. Іаїї
прор. від. 40 повідомляє усіх
членів, що, 19-го с. м. буде
піврічний мітинг. Неявивши
ся член заплатити 50 ц. а у-
рядник 1.00 карі. До полага-
дження дуже важні справи а
крім того справозданє з рахун-
ків і стану маєтку тов.
Я. Люліє секр.

NEW BRITAIN, CONN. бр.
сєв. Тройї від. 94 подає до
відомости, що дня 8. Юлія від-
будє ся піврічний мітинг в галі
під церквою на Weaver Stg. де
будє ся вибрати новий уряд.
Неявивши ся член платити
50 центів карі, урядник 1.00
М. Струх пред.
І. Кміт секр.

PITTSBURG, Pa. Тов. „Запор-
Січ“ від 171 подає до відомо-
сти, що в другу неділю по
першій, то є 12-го липня від-
будє ся річний мітинг. Вибір
нового уряду. До тов. будє
приймати ся нових членів без
вступного.

І. Бандровскій, пред.
Е. Бережніцкій, скр.

BUFALO, N. Y. Бр. сьв. Івана
Хрєст. від. 15 повідомляє, що
мітинг відбудє ся по 9-тій,
в суботу о 7-ій годїні. Котрий
член не явить ся на мітинг,
платити 25 цт., а старшина
50 цт. карі. На кварталний
мітинг як ся не явить стар-
шина братства, то платити карі
1 дол., а звичайний член 50 цт.

П. І. Лещинш.
К. М. Федак.
С. С. Воробель.

OIL CITY, PA. бр. Ус. Пр.
Богородиці від. 139. подає до
відомости всім членам, що рі-
чний мітинг відбудє ся дня 12-
го юлія с. р. в галі на Стевєнє
стрїт. Початок о 1-ій год. по
полудни. Будє ся вибрати но-
вий уряд. Справозданє Касовє.
Не явивши ся член, заплатити
50 цт. карі.

І. Фрієс прдс.
Йос. Романчак секр.
Андрєй Буряк кас.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Подає ся до відомости всім
членам братства Сьв. Ів. Крєст.,
Buffalo Beck Rask ухвату в. 15 з
13 червня 1908 р.: Брат. статутів
арт. XIX. приписує, що що року
має обходити ся торжєствєнно
памятє свого патрона, Сьв. Ів.
Крєст. Той празник припадає на
7 липня. Братство обходить будє
сей празник не 7 але 5 липня,
то єсть в неділю. Проситє ся
всіх братів належачих до брат-
ства Сьв. Ів. Кр. від. 15, аби всі
як один ставили ся і взяли
уділі в так торжєствєнним праз-
нику, минувши лиш братів з
Bradfort, Канада. Члєни з Блєк
Крак. і з Вєст Санєка і Нїєгара
Фалє мусять прийти і стати під
прапор братскій, бо по службї
Божїй Братство стає до фото-
графії з прапорами братскими.
Котрий член не явить ся на сей
празник, заплатити кару 1 дол.

Іван Лещинш, прд.
Михайл Фекак, кас.
Стефан Воробель, скр.

PERTH AMBOY, N. J. бр. сьв.
Васіля Велик. від. 168. ого-
лошує, що мітинг відбудє ся
кождого місяця першої неді-
лі по 7-ім в галі під числом
676 State Str. До кінця місяця
Червня приймає ся членів
без вступного.
М. Белнів секр.

MONESSEN, PA. брацтво сьв.
І. Крєст. від. 62 подає до відо-
мости всім Русинам тутешним і
в околиці, що Бр. приймає
нових членів в місяці Юнію і
Юлію до Брацтва без вступного,
а до Союза після Статутів

Мітинги відбудуєть ся в кожде
2-гу неділю по 1-шій в Цер-
ковній Галі точно о 2-ій годи-
ні по полудни.
Василь Сивик секр.

SEYMOUR, CONN. Бр. Сьв. Ів
Хрєст. від. 18 подає до відомо-
сти, що будє приймати но-
вих членів без вступного (до
Союза після статутів) в міся-
цях Юнію, Юлію і Августі
Мітинги відбудуєть ся в по-
сїдню суботу в місяці, в пі-
мєлїй галі на третій улиці.
Николай Смії, секр.

SYRACUSE, N. Y. бр. сьв.
Апп. П. і П., від. 39 подає до
відомости всім членам, що мі-
тинг брацкїй відбудє ся дня
12 юлія в дуже важній справі.
Піврічний мітинг, справозданє
рахунків контрольорів, доходу і
розходу за пів року. Не явив-
ши ся член платити кару 25
цт. а урядник 50 цт. Хто не
заплатити карі, то будє виклю-
чений в братства і Р. Н. Союза.

Панько Мацько прд.
Гриць Гнатко каср.
Ф. Кудлик секр.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕНЯ
як пошуканя знакомих, оголо-
шеня балів, предствєнє, сходи
и т. п. друкує в „Свободі“
по ціні одного цента від слова
за одєн раз. Гроші треба приси-
лати наперед.

ДЕ С
Іван Швєп, родом з Ляшок
гостинцевих, пов. Мєстєиска, Га-
лицина. Має перебувати дєсь
коло Вауонє Н. J. Хтоб о
нім знав, або він сам, звольте
се донєсти на адресу:
Theo Ivach
455 Narperham Ave. 7-2
Yonkers, N. Y.

ІСПИТОВАНИЙ ДЯК
пошукує сосади. Ласкаві зго-
лошеня проситє ся надєлати
на адресу:
Rev. D. Dobrotwor
25 Chestnut Str. Yonkers, N. Y.

Папері листові
і переписні листи
з портретом:
Січинського,
Шєвченка,
Котларєвского
і Лисєнна.
продєє Руська Книгарня по ціні
50 цт. за 25 штук. Адрес:
RUSKA KNYHARNIA
404 BROADWAY. SCRANTON, PA

По англійськи можете научити ся
говорити, читати і писати. Кождо-
му, хто пришлє 15 цт. в звачка, вишлє
першу лекцію в польській мові, а також
блєвші інформації
BRONISLAW ZELSKI
132 Nassau Str. Room 301
New York. 26

Січинський!
Картки і листовий папір з
портретом Січинського местника
кривд українського народу за-
мовляйте
А. Buschak
252 Broome St. New York City.

Штука 3 цт. 12 шт. 30 цт.
менше як 12 шт. не вислєаю.
Дохід призначений на хлопєскій
фонд.

КАЛЕНДАРІ
на рік 1908,
видані Р. Н. Союзом
Ціна книгарєка для нечлє
нів вивосить 35 цт.
Swododa,
184 Hudson St., New York.

Одинокий руский адвокат, нотар
на цілу Америку
Донтор прав
ЮЛІАН ЧУПКА
Конауларний комісар.
Пологадує всі справи в Галіциї
Проєса спадковї і ґрунтовї. Відберє
гроші від довжників. Справи військовї
Споряджує контракти, повномочія і всі
якні документи. Перепроваджує істабу-
ляції і всі винос гіпотєчнї. 2-
3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.
Адрес поштової: JULIAN CZUPKA, I. D.
P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ!

256 акрів, дім 8 кімнат, стодола,
стайні, сад, керниць коштує 2 600 дол.
176 акрів, дім 6 кімн., сад, діє і по-
ле, ціна 1 900 дол.
61 акрів, дім 6 кімнат сад 700.00 д.
42 акрів, етор, дім 9 кім., великий
сад, стодола, стайні, ціна 3 300
46 акрів, дім 4 кімн., стайні, сто-
ла, сад 700.00 дол.
260 акрів, дім 5 кімн. 200 овочєвих
дерев, ціна 3 200 дол.
98 акрів дім 9 кімн., усї будинки 50
овочєвих дерев 1 200 дол.
110 акрів, дім 4 кімн., сад 1 300 дол.
50 " " " " " " " " 700 дол.
106 і пів акрів, дім 6 кімн., сад 700 д.
12 акрів, дім 4 кімнат, 40 овочєвих
дерев, ціна 800 дол. 23-35

Усі ті фарми лежать в стєйті Вір-
джинї і мають поле, діє і овочєві са-
ди. Голоситє ся о блєвші відомости до:
JOHN JELINEK
1116 Pine Way Braddock, Pa.

Щось нового!
Маю на продаж:

4. 70 АНРІВ за 1250, коло Somerville,
N. J. Є се прєгарна але занєдбана
фарма. Все поле орне крім 6 акрів
доброго дієса, в яким є десєть будів-
ляного дерева. На фармі є лишє мо-
лочарня і каміня. Фєнс в каміня.
Часть на сплату.
5. 8 АНРІВ в хатю за 600 дол. Дві
мінути від дїпа, 40 миль від Нью Йор-
ку, коло Freehold, N. J.
6. 25 АНРІВ за 1250 дол., коло Vin-
centown, N. J. Хата в 6 кімнатах,
стайня 30x40, другі будинки, сад, лу-
ка. 18 акрів знаменитих під огєродо-
вану.
7. 20 АНРІВ коло Folsom, N. J. за 650
дол. 1 і пів миль від дїпа, хата в 6
кімнат, стодола, курник, Бродє вдова.
8. 5 АНРІВ коло Folsom, N. J. за 700.
1 і пів миль від дїпа, дім в 5 кімнат
побудованій тому 2 роки. Часть на
сплату.
9. 25 АНРІВ коло Folsom, N. J. за
1500 дол. Пів миль від дїпа. Хата в
6 кімнат, сад, ґрунї, сливи, яблєні,
суницї і т. п. Добра стодола і другі
будинки. Часть на сплату.

Що тимня оголошуємо нові
фарми на продаж.

Маєм на продаж фарми в стєйтах
Пєнсилвєніа, Нью Йорк, Нью Джєрсі,
Конєктикут, Мєсачусєтс, Вєрмонт, Род
Айлєнд, Мєйєн, Нью Гємпшир, Дєлауєр,
Мєрлєнд, Вєрджинїя, Н. Каролаїна,
Флорїда, Мичїган.

По блєвші коєсєнєня пишїть до:
JNO J. ARDAN
Purcell House. WILMINGTON, N. C.

Читайте уважно!

Зєртаємо увазу усіх Вл. Родимїєв
що одиноким управлєним до переписки
грошєв на стєйт Конєнтікут є

ГАВРІІЛ ДЗЯДИН,
130 Main Str., Derby, Conn.
Котрий є нотарєм публїчним і має на-
цію в стєйтї в сумі 10.000 доларів.
У всякій справі удавайте ся лиш до
него. Віє вироблєє повновластї,
контракти купнї и продажї і т. д. По-
лагадує справи військовї як узїльє-
ний від аєнтерєрку, контролї, вправ
і т. п. Продєє шифарти на всі дїлї
корабєльнї. Мінїє і перєсилає гроші
до всіх країв.

Тому, Родимїє, проч. з чужими в
удавайте ся лиш до:

GABRIEL DZIADYK,
130 Main Str., Derby, Conn

Читайте уважно!

Отєним подаємо до відомости
загалу, що вийшла з друку дуже
цікава і обємиста брошура під
заголовком „Бєрї і читай!“, на-
писана одним найсвідомїйшим
тєрєдо-Русином. Коштує лишє
30 цт.

Замовлєня і гроші вислєаєть
на адресу:
Mr. A. Mгус,
339 2nd Ave.,
New York, N Y

Накладом „СВОБОДИ“ вийшли
Папері листові
окрашені гарними вієтєтами і пор-
трєтами наших руских гєнїєв —
Шєвчєнко, Драгоманїє, Франко,
Лїсєнко і Богдан Хмєльницькїй.
Продєє друкарня „Свободї“ по
ціні 50 цт. за 25 штук. Адрес:
„SWOBODA“
184 Hudson Str. New York, N. Y.

— Подєє ся до загалної відо-
мости, що Славянське Еміґрацій
не Товариство (Slavonic Immig-
rant Society) перєнєсло сїєї о-
фіс з 35 Broadway на 9 Old Slip,
зараз коло стайні елєвайтру на
Ганнєсвєр Скєр.

Фарми Фарми!

Тєпер одинока нагода прїйти і огля-
нути нашє Wisconsin-єкї фарми та побачи-
ти буйно рєстучї збїжа. Ми маємо
хороші землі в польських колєвоїях.
Понад 500 польських фармєрів тєпер на
нашє ґрунтах. Всї наші ґрунти суть
блєвсько мїст, де є робота та блєвсько
польських католїчєких костєлєв і шкїл.

Земля-ґлянка єсть добра до легкого
визчєнєня. Ціна 700 до 1500 дол. за
акєр. Легкі виплати на 6 процєнт. —
Маємо також фарми в будинками і всіма
прїладами господарєвськими, як машини,
збїжє масїнє і т. д.

Можемо Вам дати 40-акрову фарму,
15 акрів чєстої, доброї землї, блєвсько
кото мїста. Ціна 750.00 дол.

40 акрів фарми, 30 акрів чєстої доброї
землї, з малєньким озєром, ціна 800.00
доларів.

80 акрів фарми, порядї будинки, 20
акрів визчєної доброї землї, блєвсько
мїста, гарний потїк плывєє чєрєз фарму,
ціна 1600.00 дол.

40 акрів фарми, 10 акрів визчєної
доброї землї, блєвсько мїста, тїлькє 500.00
доларів.

136 акрів фарми, 90 акрів визчєної
доброї — на рївнїні — землї, добрі бу-
динки, 3 мїлї від мїста, тїлькє 2100.00
дол. Догдїні усїєма.

Паштїє по інформації. Тикєт з Chicago
до Marinette коштує 4.95, — тикєт в
Pittsburga-до Marinette 14.50. Платїмо
Вам подорож. Посїдаємо 100.000 акрів
доброго поля, отже можете вибрати яке
схочєте. 25

Grimmer Land Company
Marinette, Marinette Co., Wis.

ДЛЯ УЖИВАЮЧИХ ТЮТЮН.
Поможіть нам розпространяти наш тю-
тюн поміж Вашими знакомими, а дамо Вам
отсеї фонограф даром.

Се не є жадна лялька, дурвничка, яку часто дають другі
завєдєна яко надгороду, протївню, се є першої клєсї гово-
рюща машина Фонограф в кождїм взглядї.

В кождїй час, коли бажаєте, може-
те мати безплатний концерт в своїй
хатї і се не концерт одного інстру-
менту або одного голосу, але кон-
церт банди і оркєстрової музикї,
сїбїєні, які чуєтьєся в старім краї,
одним словом — все, що любїте.
Завїтайте Вашого куцєа за „KING“
TALKING MACHINE, а він Вам скажє,
що она коштує 15.00 дол.

Ми хочємо Вашої помочи в розпространєннє нашого доброго виробу
тютюну до цїгарєтків і фєйєк. Ми пішлємо Вам кождого рода по троєх
Австрїєского, Босньєвського, Герцєговиньєского, Турєцкогє і Російського вєр-
тєстї 6.00 дол. Ви можете легкомє розпрєдати єго мїж звєшми знакомими,
покаєє се вайдїшний тютюн в свїтї.

Тютюн, до якого всі звєкли в Европї і зєні они люблять.
Но одєржаню нашого тютюну запропонуєть єго своїм знакомим, єслї
знайдєте єго за відовідний. Дайте їм наше імє і адресу і сєю дорогою помо-
жете розпространяти нашу компанїю. За сїю поміч дамо Вам за даром наш
„KING“ PHONOGRAPH. Се є правдоподобно тїлькє одна спосібність, яку коли
можєте мати, дістати першої клєсї говорющу машину без одного цєнта.

За тютюн рахуємо Вам 6.00 дол. Прїшлїть наперед 50 цт. маркамї,
а ми вишлємо Вам до найбільшого Вам експрес офієсу тютюна і фонограф;
звєзїзанїуйте все, нїм заплатитє, а єслї знайдєте все задовольєнє, за-
платїть на експресї 5.00 дол., а тютюн і фонограф будє Ваш.

Гроші звєртає ся будє котрому надоволеному кєстумєрови. — УВАГА.
Ся офєрта будє тїлькє так довго, доки не заадвєртайємусємо добре наш тютюн,
задяїя того радїмо Вам не відтєгатїєсь з ордєрами, єслї хочєте мати наш
„дарєвний фонограф“.

Адреса: **EUROPEAN TOBACCO CO.**
33 LEONARD STR. DEPT. 51. NEW YORK.

Руский Лікар
Doctor S. Robert Schultz
39 East 7th Str. New York.
Телефон 3645 Orchard.

**Лічить усякі недуги діточї, мужєскї
і жїночї.**

Виліченє — єслї можливе — гварантує ся.
Лічить після найновїйших систем елє-
ктрикою, та посїдає найлутші елєктричнї
машини.

Дослїджує при помочи прємїєв Рєнтґєна.
Nebulitzer — одиноке найуспїшнїйше
средствє протї катару при помочи інґ-
ляції.

H109 DOCTOR SCHULTZ
39 E. 7th Str., New York City,
помїж 2 а 3 євєню.

Книжки

які можна дістати в складі книжок „Свободи“:

- Америка 15 ц
- Англія та пустельник і т. і. 15 ц
- Біблія велика 2 дол
- Борба клас і чому робітники організують ся 15 ц
- В Старім і Новім граю 25 ц
- Грихи мільонерів і т. п. С. 7. 15 ц
- Дещо з історії православної місії в Америці 10 ц
- Дещо про зьвіряга 30 ц
- Дві левади і т. п. С. 5. 15 ц
- Дорога любови, то Божа дорога. С. 6 15 ц
- Драгоманів 25 ц
- Емігрант 15 ц
- Жовнір 10 ц
- Журавлі 10 ц
- Житє Ісуса Христа 1.50 дол
- Житє зарібки, організації і т. п. в С. О. Д. жаках. 15 ц
- Земельне питан 15 ц
- Зуб за зуб 10 ц
- Казки про Жидів 15 ц
- Історія Руси з образками 10 ц
- Капітал і праця 15 ц
- Книжка Рахункова 50 ц
- Казки про Жидів 15 ц
- Марія 10 ц
- Мвогострадальний народ, огляд історії українського народу 20 ц
- Навернений Грішник 20 ц
- Народний рух австро-угорських Русинів 15 ц
- Новий Завіт 2 дол
- Образки і загадки 10 ц
- Оповіданя 15 ц
- Оповід. про задрих богів. 10 ц
- Про відступників від рос. православія 10 ц
- Про нутро землі 25 ц
- Підземні скарби 25 ц
- Покуса 10 ц
- Псалтир 1 дол
- Релігійні вірованя старинних народів 20 ц
- Розмова Поляка з Русиню 10 ц
- Смерть 10 ц
- Стародавні казки та оповіданя 15 ц
- Степові люди 15 ц
- Страйк 20 ц
- Стрілья на смерть, робітничя драма. 15 ц
- Товариска ворожка 15 ц
- Унія в Америці 20 ц
- Хто з чого живе 15 ц
- Які то є люди на землі, з 20 образками 50 ц
- Як мужик ходив до царя правди шукати 15 ц
- Через кордон 15 ц
- Якої нам треба науки 5 ц
- Руско-англійський тлумач 60 ц
- Польско-англійський тлумач 60 ц
- Коляда 15 ц
- Молитвенники в красній оправі
- Бог Надежда моя 2.50 дол
- Хліб Душі 2.50 "
- Druh Duszi 1.50 "
- Druh Duszi (в звич. опр.) 75 ц
- Молитвенник малий 1.50 дол
- Вінець 1.50 "
- Зборник 2.30 "

Також можна дістати: Книжочки колекторські церковні 10 ц
Книжочки братські 10 ц
Метрики хрещеня 3 ц
Метрики шлюбні 3 ц
Метрики смерті 3 ц
Поминки померлих душ 10 ц

Пішть на адресу:

Swoboda,
Hudson Str., New York, N. Y.

АДА щоденна українська політична, економічна і літературна газета (рік видання третій).
Габрак газети є партійний, демократично-поступовий.
Власні кореспонденти в столицях і по всіх значнійших містах України.
Безплатний додаток на р. 1908:
Т. ШЕВЧЕНКА „КОЗАР“
встановлено нового повного видання під редакцією В. ДОМАНИЦЬКОГО, у яке входить новонайдений творч. поета, ще нігде не друкований.
Коштує „РАДА“ в пристражкою і пристражкою на рік 6 дол.
Шіртні відомості і пробні числа надси. дурно. Адреса Редакції і головної конторі: у Києві, Велика Підвальна вул. д. 6, біля Золотий Воріт.
Редактор М. Пагловський.
Видавць С. Чикаленко.

\$3.50. Рідка спосіб-ність! Ми закупили за годинку цілий фабричний запас цих годинок за дуже низькою ціною. Ці годинки були продані по 15.00 дол. однак ми тепер продаємо їх по 3.50 дол. Мають на 20 літ тривалу поволучувачу коверту. Годинки суть мужські або дамські, гарантовані на 20 літ і висаджувані цінними каменями. Показують час як найдокладніше і тому суть поручені усім тим людям, котрі прагнуть прим. при зельванні. Такі годинки вислаємо за одержаням 3.50 дол. або послаємо через експрес на С. О. Д. 3.50 дол. і оплати експресу уважачно кожного до влючної власності годинки. Оглянути її можна ще перед відплатою. ДАРОМ гарний поволучувачий годинник з брелоком до кожної годинки. Пішіть докладний адрес: R. A. FRETHER & Co. 52 Dearborn Str. Chicago, Ill. (41-44)

ВЕСЕЛА КНИЖОЧКА,
з багатьма образками. Містить в собі гумористично-сатиричні етички Чалого і етички з творів С. Рудавського. Се друге, збільшене обемом, видане. Хто хоче насміятись і зацікавитись до читаня других, нехай пришле 35 цнт. на адресу:
Swoboda,
184 Hudson Str., New York

Frank Posluszny
Готельник
Найліпші тутешні і імпортовані напитки.
Пиво довозить до дому, не треба носити на плечах.
Телефони:
Bell 39—J Hemlock
P. & A. 41 South
1109 Carson St.
PITTSBURG, PA.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK
Капітал і Надвшка \$700,000.00
Депозити 4,700,000.00
Пересилає також гроші до краю, продає шифкарти, виробляє контракти, помагає справи військові, а від вложених грошей платить 4 процент.
Банк сей затверджений губернатором штату.
Розмовтесь в нім по руски.
Co ner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

Harry E. Paul.
Робить камінні нагробники, крести, пам'ятники.
Pг Пайн і Марнет улиць,
ПОРТ КАРБОН, ПА. 49

ДОНТОР ШТАЙН.
Гондує: від 8 до 10 рано, і до 3 на обід, і до 9 вечер.
18 E. Oak St., Шенандоа, Па. 48

Dr. E. J. LARKIN
Дентист. 40-08
Офіс отворений від 7-ої рано до 8-ої пополуд. В неділі від 10-ої год. рано до 12 пополуд.
24 Elizabeth Street, Derby, Conn
ВСІ РОБОТИ ГВАРАНТУЮТЬ СЯ.
Офіс коло Derby Gas Company.

HOWARD ALBERT.
Аптінар.
Продає всілякі ліки по найнижчих цінах. Ліки Севера.
ЛАНСФОРД, ПА. 48

Junior Typewriter
Ціна \$15.00.
JUNIOR МАШИНА ДО ПИСАНЯ є машиною найновішого винаходу і друкує так скоро і гарно, немаче найліпші машини. Має універсальні кльмишки, як сі машини, що коштують 100.00 дол. або і більше. Писати на ній можна 80 слів або і більше на мінуту. Ніяка інша машина не є в силі так довго тривати, як ся, позач зроблена є з невычайно твердої сталі. Ведучина машини вносить 2 1/2 x 10 цалів. Папір мож уживати, як машини 8 і пів цалів. Має 84 букв і знаків — отже значно більше, як машини по 140.00 дол. або і дорожчі. Валеть з буквами легко міняє ся і в сей спосіб на сім машині мож друкувати ріжніми мовами. Складає ся она в 189 подиноких частин і важить 3 і пів фунта. Вкладає ся в невычайно гарний, скіряний футерал. Легко мож носити або в руді або в кишені. Машина є з невычайно пожиточна і потрібна кождому чоловікові — а за таку ціну — то так, як даром.
Маємо на складі різном. кількість інших, ріжного рода машинок до писаня і друкованя почавши від 85 центів до кількохсот долларів. Хто пришле нам свою точну адресу дістане даром гарний, ілюстрований ціник машини до писаня та інших товарів разом з брошуркою про електричність як є уживати, а спеціально як при допомозі лічати ся в ріжних неудагах.
Товар послає ся до всіх частин світа. Нашіх грошей совсім не жадано з гори, але хто пришле нам 1.00 дол. або і більше, то ми сейчас ему вышлемо жаданий товар, а решту грошей можете доплатити, наколи жаданий товар надіде експресом.
ATLAS TRADING ASSOCIATION, DEPT.
P. O. Box 722, Philadelphia, Pa. U. S. A.

УЖИВАЮЧИ ТЮТЮН.
Золота годинка і ланцухом, гарантований на 20 літ, вартості 23 долларів. Таку годинку дамо кождому, хто зможе нам розповсюдити наш найліпшої якості тютюну. Ви можете легко розпродати тютюну на 6 долларів між ваших пригледів і за те дістанете даром сию гарну годинку.
Подайте нам свою виразну адресу.
EUROPEAN TOBACCO CO.
33 Leonard Str., Dep. 51. New York, NY.

РУСИНИ! Си хочете дістати добру і тану домовину і щоби похорон выносил Вас як найшанше, удайтесь до:
JOSEPH COLWELL,
180 MAIN STREET,
DERBY, CONN
Telephone Calls Office 52—2.
House 18—2.
А подячете і пізнаєте чесного чоловіка.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.
Капітал \$50,000.00. Надвшка нерозділені зиски \$93,000.00
Заснований 1864 року.
Найстарший Народний Банк Скулки Кавніті.
Провадить загальний банковий бізнес. Видає міжнародні моти рдери, драфти і пересилає гроші до всіх частин світа Позичає гроші на реальності. Депозити его банку подвоїлись протягом послідних 5 літ і вносять тепер каже \$500,000.00.
Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Стефан Рябець
має у себе найліпші напитки, цигари і папіроси. Має таном добре зариджену гросерію.
СПРОБУЙТЕ!
Mahany Plane, Pa.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.
Можна его бачити в офісі: від 8-ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої попол., від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269—B

UNION Ticket Agency
ПРОДАЖА ШИФКАРТ
203. Laskavana Ave. SCRANTON, PA.
Найліпше місце, де можна купити шифкарту до старого краю, як також перелати гроші до Галичини, Угорщини, Росії і других країв по таянці ціні.
Даємо також позички на моргч.

Dr. Teofil A. Starzynski
ЛІНАР.
Лічать всілякі хороби, жіночі, сузькі і діточі — совістно.
Вилічене, если можливе, гвалтус.
Години урядові:
від 8 до 10 рано,
від 12 до 3 пополудинь,
від 7 до 9 вечер.
4. 15th Str. S. S. PITTSBURG, PA

Агенція Корабельна і Пересилка Грошей
Зайнкорпорована в Стейті Ю Дмерзі. Напітал 50.000.00 д.

184 Hudson St., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слідуючі справи:

- 1) Пересилає гроші до всіх країв і держав світа по цінах можливо найтанше і як найкорше.
- 2) Продає шифкарти на ріжні лінії корабельні до старого краю як також в край до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Нью Йорку.
- 3) Виробляє повновласти, контракти купна і продажі заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, ежстабуляції, полєктує гроші і взагалі перепроваджує всілякі інші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи вісних старокраєвих нотарів і адвокатів.
- 4) Полагаджує справи військові, як: увільнене від асентирунку, військової контролі, увільнене від вправ і т. п.
- 5) Вирабляє пашпорти для ситизенів вїздяючих до краю.
- 6) Дає поради в процесях против компаній в разі наліцтва, смерті, невиплаченя пейди і в других правних американських справах.
- 7) Міняє гроші — старокраєві на американські і американські на краєві після біжучого курсу.

Кромі сего Дирекція готова служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїжджають до Нью Йорку а не суть ознакомлені з містом. Вкладає гроші на процент до американських і краєвих банків.
З поважанем
Дирекція:
Г. Дзядиц предс., А. Савка місто-предс., К. Курчів кас., С. Ядловский секр.

Адрес: R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

HERMAN SCHULTZ,
Констрактор і будівничий.
Всі роботи полагодує сей час і точно, як таном подає ціни на всілякого рода роботи. 36
АДРЕС:
Housatonic Ave., Derby, Conn.

ВИРОБИ БРАЦКІ
машлі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформа.

Ціна і пробні вислає даром.
Можете писати до нас по руски, словенськи або польськи.
R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK
Шенандоа, Па.
Капітал 100,000.00 дол.
Надвшка 120,000.00 дол.
Депозити визнає пів мільона долларів.

Се є **NATIONAL BANK** чартерований Урядом Злучених Держав і під непосредною контролею тогож уряду.
Се є одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в яким міститься ся почта.
Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей вплачує що року тисячі долларів проценту своїм востугерам, котрі мають в нім свої гроші.
Там розмовляє ся по руски.
Merchants National Bank
на розі улиць Мейн і Лоид,
Shenandoah Pa.

Оден з найбільших броварів в Америці.
ПАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМШОК.
Хто лиш раз по-голова від него коштує сего пива, ніколи не болить, то иншого вже не боєсть вдрове і буде пи и. поживне.
НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕПТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
485 to 485 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.

TELEPHONE 2043 WORTH.
ІЛІЯ РОЗЕНТАЛЬ
РУСКІЙ АДВОКАТ
302 BROADWAY, Suite 1306,
NEW YORK.